№ 13 (37) Tomaszów Lubelski, dnia 5 listopada 1923 roku. Rok II

ZIEMIA TOMASZOWSKA

Wychodzi 5-go i 20-go każdego miesiąca.

Cena każdego numeru 20.000 marek.

Prenumerata kwartalnie 30.000 mk.

Adres Redakcji i Administracji:

Tomaszów-Lubelski
Sejmik Powiatowy

Cena ogłoszeń.

Pierwsza strona cała 200.000 mk.
„ „ 1/2 150.000 „
Ostatnia strona cała 200.000 „
„ „ 1/2 100.000 „
Druga i trzecia str. cała 150.000 „
„ „ „ 1/2 100.000 „
Drobne ogłoszenia za 1 wyraz 3000 mk., przynajmniej 25.000 mk.

Wiadomości bieżące.

„Naszej Pracy“, czasopisma młodzieży szkolnej powiatu tomaszowskiego, wyszły: № 6 (46) z 1-go października 1923, № 7 (47) z 14-go października 1923 i № 8 (48) z 1-go listopada 1923. W № 6 poruszono obowiązek pospieszenia z pomocą nieszczęśliwym ofiarom trzęsienia ziemi w Japonji; jak słychać, apel nie pozostał bez skutku, gdyż sama młodzież Gimnazjum tomaszowskiego zebrała samorzutnie wśród siebie 1,093.500 mk, które odesłano do Komitetu „Dzieci Polskie Dzieciom Japonji“ w Warszawie № 7 „Naszej Pracy“ jest w całości poświęcony 150 rocznicy zgonu Ks. Stanisława Konarskiego i ustanowienia Komisji Edukacji Narodowej, a № 8 pamięci 100 rocznicy urodzin wielkiego poety, Kornela Ujejskiego.

Lekarz dentystka. Osiedliła się w naszem mieście dyplomowana dentystka, Polka, p. S t a n i s ł a w a G a b l e. Na razie przyjmuje chorych w gabinecie dentystycznym tutejszego Gimnazjum (na Brygadzie) wejście z głównej sieni, pierwsze drzwi na prawo. Zdaniem wszystkich, którzy dotychczas korzystali z usług pierwszej tutaj dentystki—Polki, pracuje bardzo sumiennie, według najnowszych wymagań sztuki dentystycznej, a ceny są bardzo przystępne.

KOMUNIKATY.

Niniejszem zawiadamia się, że Instruktor Rolny przy Okr. Zw. Kół. Roln. w Tomaszowie może wyjeżdżać na żądanie Kół. Roln., gmin, wsi i poszczególnych gospodarzy celem udzielania fachowych porad co do wprowadzenia ulepszeń w gospodarstwach rolnych i hodowlanych, również dla przeprowadzenia lustracyj drobnych gospodarstw, urządzenia zimowego żywienia krów, zakładania sadów i urządzania wzorowych gnojowników w podwórkach gospodarskich.

Wszelkie wyjazdy są bezpłatne, a zatem choćby najbiedniejszy może z nich korzystać.

Ze względu na niski stan gospodarstw, uprzejmie prosimy o szerokie opublikowanie tego ludności i zachęcenie jej do korzystania z porad fachowych Instruktora.

Uważamy, że tą drogą możemy w szybkiem tempie dojść do wprowadzenia tak potrzebnych ulepszeń w swoich warsztatach pracy.

Po wszelkie informacje w wyżej poruszonych sprawach należy się zwracać do Okręgowego Związku Kółek Rolniczych w Tomaszowie.

Kurs 10-dniowy

dla pracowników w Kołach Młodzieży wiejskiej

urządza w czasie od 8 do 18 listopada 1923 r. w SITNIE Zamojski Okręgowy Związek w porozumieniu i przy pomocy Sejmiku Zamojskiego i Wojewódzkiego Związku Młodzieży Wiejskiej w Lublinie.

Program kursu obejmie następujące przedmioty:

1)—Polska współczesna—8 godzin. 2)—Metody pracy organizacyjnej w Kołach—6 godzin. 3)—Metody pracy oświatowej—7 godzin. 4)—Rolnictwo—4 godziny. 5)—Hodowla—4 godziny. 6)—Ogrodnictwo—3 godziny. 7)—Weterynarja—2 godziny. 8)—Spółdzielczość jako program życiowy wsi polskiej—4 godzina. 9)—Samorząd i jego znaczenie—3 godziny. 10)—Higjena życia codziennego—2 godziny.

Oprócz 5 godzin wykładowych dziennie odbywać się będzie zawsze rano wspólna gimnastyka, a wieczorami próby teatralne, śpiewy, gry towarzyskie i czytanki.

Kurs zakończony zostanie Wieczornicą Towarzyską, połączoną z przedstawieniem i zabawą taneczną.

Każdy uczestnik Kursu musi wpłacić do kasy kursowej 1 złoty polski wpisowego, a nadto przywieźć z sobą: 2 prześcieradła, siennik pusty, poduszkę, koc albo kołdrę; ręcznik, 1 zmianę bielizny, mydło, grzebień, szczotkę do włosów, ubrania i butów, kubek, 2 miski, łyżkę, nóż i widelec, ołówek i gruby zeszyt do notatek. Nadto następujące ilośc produktów na osobę: 2 f. słoniny, 2 garnce mąki pszennej, 1 garniec kaszy, 1 f. cukru, i zapas chleba wedle własnej potrzeby.

Zgłoszenia na kurs **tylko do 1 listopada** przyjmuje Okręgowy Związek Młodzieży Wiejskiej—Zamość—Sejmik. Do zgłoszenia należy dołączyć zaświadczenie Koła względnie Okręgowego Związku oraz krótki życiorys.

Przyjazd na kurs zgłoszonych uczestników i uczestniczek musi nastąpić koniecznie **w czwartek dnia 8 listopada do godziny 3 popołudniu—zgłaszać się Zamość, Sejmik.**

№ 13 (37) Tomaszów Lubelski, dnia 5 listopada 1923 roku. Rok II

ZIEMIA TOMASZOWSKA

Wychodzi 5-go i 20-go każdego miesiąca.

Cena każdego numeru 20.000 marek.

Prenumerata kwartalnie 30.000 mk.

Adres Redakcji i Administracji:

Tomaszów-Lubelski
Sejmik Powiatowy

Cena ogłoszeń.

Pierwsza strona	cała	200.000	mk.
„ „	1/2	150.000	„
Ostatnia strona	cała	200.000	„
„ „	1/2	100.000	„
Druga i trzecia str.	cała	150.000	„
„ „ „	1/2	100.000	„

Drobne ogłoszenia za 1 wyraz 3000 mk., przynajmniej 25.000 mk.

SAMORZĄD POWIATOWY.

Z posiedzeń Wydziału Powiatowego.

Wydział Powiatowy odbył 2 posiedzenia 25/IX i 30/X r. b. Załatwiono następujące sprawy:

1) Wyrażono opinję ujemną na wniosek Urzędu Wojewódzkiego w przedmiocie asekuracji zwierząt rzeźnych—z powodu niemożności z braku stałego miernika rozwiązania tej sprawy drogą opodatkowania.

2) Zatwierdzono budżety dodatkowe Magistratu miasta Tomaszowa i wszystkich Urzędów gminnych.

3) Wyznaczono stypendja dla młodzieży szkolnej następujące: Mikulskiemu Stanisławowi, Robaczyńskiemu Józefowi, Tkaczyńskiemu Edmundowi, Dydze Bronisławowi i Lipowskiemu Tadeuszowi po 5 miljonów mk. do 1/I 1924 r., Szymaniemu 2 miljony oraz Wierzbickiej 1,326 000 mk.; młodzieży, uczącej się w seminarjach nauczycielskich, a pochodzących z tut. powiatu przyznano subsydja następujące: Józefowi Kostrubcowi 1,400.000 mk., Stanisławowi Jurczyszynowi 1,400.000 mk., Lebiedzie Franciszkowi, Zieńkównie Hieronimie i Marceli Chmielówne po 1,400 000 mk.

4) Rozpatrzono memorjał w sprawie eksportu zboża, który podany będzie osobno.

5) Wysłuchano sprawozdania z działalności Instruktora Kółek Rolniczych i postanowiono wobec znikomo małej działalności tegoż uprzedzić, że od 1 stycznia 1924 r. Wydział Powiatowy nie będzie asygnował dalszych kredytów na Kółka Rolnicze.

Nadto załatwiono cały szereg spraw bieżących.

Komisja Drogowa odbyła posiedzenie w dniu 26/X r. b. Wysłuchano sprawozdania z dokonanych robót i zatwierdzono bieżące rachunki.

Otwarto do użytku nowowybudowaną szosę w kierunku Tyszowiec na odległości $1\frac{1}{2}$ kilometra.

Benedykt Zwierzchowski

Z posiedzeń Rady Szkolnej Powiatowej.

Rada Szkolna Powiatowa odbyła posiedzenie plenarne dnia 19-go października b. r. pod przewodnictwem Ks. Kanonika Juljana Bogutyna. Według protokółu № 10 (4) zatwierdzono uchwały Wydziału Wykonawczego R. S. P. według prot. № 42 (15) do 55 (28); przyjęto do wiadomości sprawozdanie Powiatowego Komitetu Budowy Szkół w powiecie i uchwalono upoważnić Komitet do udzielenia pożyczki na budowę szkoły w Jeziernej z sum ogólnych budowy; uchwalono zwrócić się do Sejmiku Powiatowego o ustalenie projektu budowy szkół w powiecie, do Kuratorjum Okręgu Szkolnego w Warszawie o wyjaśnienie stosunku kredytów budowlanych do funduszów szkolnych wobec nowej Ustawy o finansach samorządowych, do Ministerstwa W. R. i O. P. przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego w sprawie administrowania funduszami szkolnemi, do Wydziału Wykonawczego wybrano w miejsce p. Koralewicza p. Jana Mierzwę i uchwalono uprosić do załatwiania spraw szkolnych w powiecie zgodnie z art. 43 Przepisów tymczasowych inspektora Samorządu, p. Wiktora Zarębskiego.

Wydział Wykonawczy R. S. P. odbył posiedzenia w dniach 25-go sierpnia, 15-go, 22-go i 29-go września, 6-go i 20-go października b. r. Według protokółów № 51, 52, 53, 54, 55 i 56 załatwiono wszystkie sprawy bieżące, dokonano wypłat na budowę i potrzeby szkół w powiecie w ogólnej sumie 861,892.029 mk., zbadano i załatwiono rekursy, wniesione do RSP., jakoteż podania nauczycieli o posady względnie o przeniesienie, zbadano i zatwierdzono zestawienia kasowe Dozorów Szkolnych, zbadano i przesłano do Wydziału Powiatowego dodatkowe budżety szkolne gmin tutejszego powiatu, rozesłano Urzędom Gminnym sprawozdania kasowe Dozorów Szkolnych za czas od 1/I do 1/X 1923 celem przedstawienia Radom Gminnym i Zebraniom Gminnym, mianowano członkiem Dozoru Szkolnego w Komarowie p. Edmunda Fuchsa, zastępcą p. Bazylego Zakrzewskiego.

DZIAŁ ROLNICTWA.

SPRAWOZDANIE

z prac Instruktora Rolnego przy Okręgowym Związku Kółek Rolniczych pow. Tomaszowskiego od 1/VII do 1/X 1923 roku.

Okres sprawozdawczy obejmuje czas najgorętszych robót, bo żniw, rezultatu całorocznych trudów rolnika.

W tym czasie całe wysiłki były skierowane w stronę sprzętu zbóż, prace zaś inne, jak oświatowo-rolnicze, musiały zejść na plan drugi wobec tak ważnych zadań.

Właściwy czas pracy mojej skraca się do dwóch miesięcy, to jest sierpnia i września, gdyż lipiec miałem zajęty kursem w Puławach, który był urządzony dla instruktorów w Instytucie Naukowym, celem zaznajomienia się z najnowszemi zdobyczami wiedzy rolniczej.

W okresie sprawozdawczym miałem 21 wyjazdów, z których pomyślnie załatwiłem 8 i to z poważnym wynikiem.

Dnia 1 lipca wyznaczyłem zebranie Kół. Roln w Jarczowie, które się nie odbyło z powodu złej i rozmokłej drogi, jaka w tym czasie była skutkiem deszczów w końcu czerwca.

Dnia 29 lipca wyznaczyłem organizacyjne zebranie Kółka Rolniczego w Niewirkowie. Wyjechałem do Niewirkowa, ale zebranie się nie odbyło, z powodu nieudolnego zorganizowania takowego przez Wójta gminy. Gospodarzy czekało kilkudziesięciu, ale wskutek późnej pory rozeszli się do domów.

Dnia 5 sierpnia wyznaczyłem zebranie Kółka Rolniczego w Paarach gm. Pasieki. Na zebranie nie wyjechałem z powodu posiedzenia Sejmiku Powiatowego, na którem byłem obecnym.

Dnia 12 sierpnia wyjechałem na zebranie Kół. Roln. w Poturzynie. Po przyjeździe do gminy, wójt gminy, sekretarz i sołtys oświadczyli mi, że zebranie się nie odbędzie z powodu zwożenia zboża do stodół, choć dzień był niedzielny.

Dnia 13 sierpnia w drodze powrotnej z Poturzyna zwiedziłem Ognisko Kultury Rolniczej w Podhajcach. Zabrałem wiele okazów szlachetnych zbóż, które służą mi jako okazy do demonstracyj przy wygłaszaniu pogadanek rolniczych.

Dnia 15 sierpnia wyznaczyłem zebranie Kół. Roln. w Jarczowie, które również się nie odbyło. W ostatniej chwili zostałem zawiadomiony przez Wójta gminy specjalnym posłańcem, że zebranie się nie odbędzie z powodu zwożenia zboża w niedzielę po południu.

Dnia 19 sierpnia odbyło się organizacyjne zebranie Kół. Roln. w Tyszowcach. Po wyjaśnieniu celów Kół. Roln. zebrani postanowili założyć Kół. Rolnicze. Zapisało się około 20 członków, przeważnie radni gminy, wójt, sołtys i sekretarz gminy.

Dnia 26 sierpnia wyznaczyłem zebranie Kół. Rolnicz. w Podhorcach, które się nie odbyło z powodu odpustu w tamtejszej parafji.

Dnia 29 sierpnia jeździłem do Ogniska Kultury rolniczej w Podhajcach po nawozy sztuczne do doświadczeń.

Dnia 30 sierpnia odbyło się zebranie Zarządu Okręg. Zw. Kół. Rolnicz. przy udziale delegata Wojew. Zw. Kół. Roln. Zebranie się odbyło w celu obmyślenia sposobów pracy w Kół. Rolnicz. na przyszłość. **Postanowiono:** zwołać ogólne zebranie członków na dzień 27 września.

Dnia 2 września, na pisemne żądanie gospodarzy wyznaczyłem organizacyjne

zebranie Kółka Rolniczego w Wożuczynie, które się nie odbyło z powodu przeniesienia terminu przez radnych gospodarzy na dzień 9 września.

Dnia 7 września wyjeżdżałem do Majdanu-Małego celem wybrania terenu na pólko doświadczalne. Wyjechałem końmi, przysłanemi mi przez gospodarzy.

Dnia 8 września wyznaczyłem organizacyjne zebranie Kół. Roln. w Poturzynie. które miało się odbyć łącznie z zebraniem Koła Młodzieży Wiejskiej. Na zebranie nie wyjechałem z powodu odmówienia mi koni w tym dniu.

Dnia 9 września wyznaczyłem w drugim terminie organizacyjne zebranie Kół. Roln. w Wożuczynie, na które nie wyjechałem z powodu odmówienia mi koni.

Dnia 10 września założyłem pólko doświadczalne w Majdanie-Małym u p. Tomasza Gramatyki.

Dnia 11 września założyłem pólko doświadczalne z nawozami sztucznemi u p. Jana Bolewicza w kol. Rogóżno, gm. Pasieki.

Dnia 15 września miałem wyjechać do Suminia do p. Sosnowca celem założenia pólka doświadczalnego, lecz z braku koni nie wyjechałem.

Dnia 16 września wyjechałem na zebranie Kół. Roln. do Paar gm. Pasieki. Zebranie odbyło się przy udziale 50 gospodarzy. Wygłosiłem pogadankę, trwającą blisko 3 godziny, o Kółku Rolniczem, o jego celach. Wywiązała się dyskusja, poruszająca bardzo wiele bolączek drobnych rolników. Poruszano przez gospodarzy wiele spraw, nie mających nic wspólnego z Kółkiem Rolniczem.

Dnia 17 września założyłem pólko doświadczalne u p. P. Krawczyka na kol. przy majątku Podlesie.

Dnia 22-23 września miałem być w Tyszowcach celem założenia pólka doświadczalnego i zwołania zebrania Kół. Rolnicz. Zebranie było wyznaczone na żądanie samych członków, wyjechać jednak nie mogłem z powodu odmówienia mi koni.

Dnia 24 września założyłem pólko doświadczalne w Suminie u p. Grzegorza Sosnowca.

Dnia 27 września odbyło się zebranie prezesów i członków Kółek Rolniczych celem wybrania Prezesa Zarządu, Wice-Prezesa i ogólnego omówienia planu pracy w Kółkach Rolniczych.

Dnia 28, 29 i 30 września byłem w Lublinie na zjeździe instruktorów rolniczych Województwa Lubelskiego. Zjazd miał na celu ogólne omówienie programu pracy w miesiącach zimowych.

Następnie w czwartki, jako w dnie targowe i w niedziele, w których wyjazdów odbyć nie mogłem, wygłosiłem 10 pogadanek przy rozmaitej ilości zainteresowanych o znaczeniu i wartości szlachetnych odmian zbóż i działalności nawozów sztucznych. Do demonstracyj służyły mi odmiany szlachetnej pszenicy i jęczmienia z doświadczeń porównawczych w Ognisku Kultury Rolnej w Podhajcach i okazy konopi z doświadczeń porównawczych z nawozami sztucznemi, szczególnie azotowemi. Pogadanki te budziły duże zainteresowanie u obecnych i wielu z nich do dziś żąda dostarczenia im

niektórych odmian pszenicy do siewu.

Demonstrowane były następujące odmiany pszenicy: Ołtarzewska, Mikulicka, Biała Granatka, Dańkowska, Konstancja, Dańkowska Oryginalna, Wysokolitewka, Genealogiczna, Mikulicka, Ostka, Miejscowa. Odmiany jęczmienia: Cesarski, Stiglera, Imperial, Benzinga, Kutnowski № 10, Hanna Proskowita, Hanna Hildębranda, Gambrynus Ryksa.

Dalej założyłem cztery pólka doświadczalne z nawozami sztucznemi.

Zgłoszeń pisemnych miałem 8, a z braku nawozów załatwiłem zaledwie 4.

Nawozów do doświadczeń dostarczyło bezpłatnie Ognisko Kultury Rolniczej w Podhajcach. Petenci zobowiązali się poddać wymaganemu rygorowi przy tego rodzaju doświadczeniach.

Trzy pólka doświadczalne założone zostały u następujących gospodarzy: Tomasza Gramatyki w Majdanie Małym, Jana Bolewicza w kol. Rogóźno i Pawła Krawczyka na kol. przy majątku Podlesie według wzoru:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bez nawozów	Superfosfat, Sól potasowa	Superfosfat, Azotniak	Sól potasowa, Azotniak	Superfosfat, Sól potasowa, Azotniak	O.	P. K.	P. N.	K. N.	P. K. N.

Pólka są wielkości jednego ora = 100 kw. metr. (20 x 5). Dwa powtórzenia w jednym rzędzie. Pasy ochronne zewnętrzne szerokości $1\frac{1}{2}$ mtr., a przedziałki między pólkami szerokości $\frac{1}{4}$ mtr. Dawka 3 kg. K, 2 kg. N, $1\frac{1}{4}$ kg.

Czwarte pólko doświadczalne założone zostało u p. Grzegorza Sosnowca w Suminie. Jest tej samej wielkości i według tego wzoru, tylko zamiast azotniaku użyta będzie saletra na wiosnę. Pólka doświadczalne wzbudziły duże zainteresowanie u rolników, a w czasie zakładania takowych gospodarze przychodzili nawet z dalszych pól, żeby zobaczyć, co tu się robi i jak się robi.

U tych, którzy złożyli zgłoszenia na urządzenie pólka, a których nie urządzono z braku nawozów, należałoby urządzić doświadczenia na wiosnę.

Uważam, że to będzie jedna z prac realnych, która przyniesie korzyści rolnikom.

W jesieni spotykałem gospodarzy, którzy kupowali nawozy i jednocześnie martwili się, jak ich użyć. Wielu z nich udzieliłem ustnych wskazówek, jak należy stosować nawozy sztuczne.

Pólko doświadczalne potrzebuje pewnej opieki, a szczególnie pożądane jest pro-

wadzenie obserwacji w czasie wegetacji roślin; to też niejednokrotnie trzeba będzie wyjeżdżać dla poczynienia ich i porobienia odpowiednich notatek, bardzo potrzebnych przy zestawieniu ostatecznych rezultatów.

Oprócz tego w okresie sprawozdawczym w biurze Zw. Kół. Roln. załatwiono 208 interesantów, zwracających się w rozmaitych sprawach, związanych z rolnictwem, a szczególnie w sprawie doświadczeń rolniczych i stosowania nawozów sztucznych. Otrzymamo 60 listów od Centr. i Wojew. Zw. Kół. Roln. i innych instytucyj, które zostały przez biuro załatwione. Wysłano przez biuro Okr. Zw. Kół. Roln. 265 listów w najrozmaitszych sprawach rolniczych, a szczególnie związanych z organizacją pracy oświatowo—rolniczej na terenie powiatu. Rozreklamowano odezwy w sprawie zachęcenia młodzieży do wstępowania do szkół rolniczych.

Rozreklamowano odezwy w sprawie wystawy Ogrodniczej w Lublinie i wystawy Przemysłowo—Rolniczej, połączonej z jarmarkiem hodowlanym w Łowiczu.

W okresie sprawozdawczym biuro Okr. Zw. Kół. Roln. zaprenumerowało dla członków swoich 26 egzemplarzy pism. a mianowicie: Przewodnika Kółek Stowarzyszeń Rolniczych 6 egz., Bartnika Wielkopolsk 1 egz., Poradnika 10 egz , Siewu 4 egzempl., Posiewu 2 egz., Nowe drogi 1 egz., Rolnika wzorowego 3 egzempl. Okr. Zw. Kół. Roln. w ciągu b. r. dla swoich czl. zaprenumerował około 50 egzempl. pism, przeważnie rolniczych.

Sprowadzono z Małopolskiego T-wa Rolniczego z Krakowa książek z dziedziny rolniczej, hodowli, weterynarji, ogrodnictwa i pszczelnictwa na ogólną sumę 800 tysięcy mk. i sprzedano je członkom Kółek Rolniczych.

Resztę czasu użyto na pracę biurową, załatwianie spraw bieżących i przegląd pism fachowych.

Jak widać z powyższego zestawienia, praca oświatowo—rolnicza, pomimo ciężkich warunków, nieodpowiedniej pory, bo żniw i sprzętu zbóż zaczyna się pomału rozwijać.

W porównaniu z pierwszym okresem mojej pracy, zainteresowanie rolników wzrosło olbrzymio. Mam nadzieję, że praca ta w okresie zimowym nabierze właściwego rozmachu.

Praca ta nie może być oparta tylko na instruktorze, lecz powina być oparta na całem społeczeństwie zdrowo myślącem, któremu dobro ogółu i dobro powiatu leży na sercu.

Każdą wskazówkę Sejmiku, Wydziału Powiatowego i poszczególnych osób, zmierzającą do ułatwienia mi pracy, przyjmę z podziękowaniem i postaram się wykorzystać dla dobra powiatu.

Inst uktor Rolny

Jan Półkowski

Perspektywy gospodarczego rozwoju, a kwestja płac zarobkowych.

Kilka luźnych uwag i cytat.

(Ciąg dalszy).

Z Rathenauem walczy trust Stinnesa, opierającego się na prawicy. Pozornie wygląda walka tych dwóch grup na walkę lewicy z prawicą. Gdyby jednak walka prawicy z lewicą była sprawą zasadniczą i o to w tej walce chodziło, to jest, gdyby ta walka była walką klas, to Stinnes zaprzestałby walki po obaleniu gabinetu Wirtha i odsunięciu lewicy, ale on jej nie zaprzestał, bo jego celem nie była walka z lewicą, a walka z trustem Rathenaua. Partje polityczne stają się w Niemczech czemś drugorzędnem, ich samodzielność jest w stadjum zanikania, wobec potęgi trustów i koncernów, posługujących się w swych planach lewicą lub prawicą i wstrzykujących tym partjom dawki życiodajnej energji finansowej. Dlaczego tak się dzieje i skąd ta walka pochodzi?

Oto koncern A. E. G., opierając się na lewicy niemieckiej, dąży do władzy i z pomocą władzy chce iść na podbój i opanowanie gospodarcze Niemiec i Europy. To samo jednak chce robić Stinnes, opierając się na prawicy, i stąd walka między niemi. Według przedwojennych kategoryj myślenia i przedwojennej ekonomiki walkę tę uważalibyśmy za walkę klas, dziś uważamy ją za walkę dwóch trustów, idących na podbój świata. Gabinet D-ra Cuno był ekspozyturą Stinnesa. Stinnes i prawica byli przedstawicielami ciężkiego przemysłu górniczego i metalowego, a więc przemysłu wojennego. W interesie więc Stinnesa leżała polityka wojenno-imperjalistyczna. Rząd D-ra Cuno obalono, stworzono rząd socjalistyczno-ludowy D-ra Stresemanna. D-r Stresemann był politycznym eksponentem kapitału i tych gałęzi przemysłu, które można nazwać przemysłem pokojowym, jak wyroby tekstylne, meble, galanterja, przybory techniczne i inne, znajdujące rynki zbytu tylko wśród pokojowych stosunków. W interesie trustu Stinnesa leżała niezależność węgla niemieckiego. W interesie trustu, który przedstawiał Stresemann, leżało zdobycie na dogodnych warunkach francuskiej rudy żelaznej. Dlatego to surowce podyktowały te tendencje polityczne, o których powiedziano, że prowadzą one do małżeństwa węgla niemieckiego z francuską rudą żelazną. Taki jednak obrót sprawy nie podoba się Anglji, bo od czasu, jak do rąk francuskich dostały się bogate złoża żelaza w Lotaryngji, Anglja spać spokojnie nie może. Francja jednak nie mogła należycie wyzyskać tych bogactw, bo brakowało jej niezbędnego w tym celu węgla, a zwłaszcza koksu, z chwilą jednak, gdy nastąpi małżeństwo węgla niemieckiego ze stalą lotaryńską, to przemysł francuski stanie się pierwszorzędnym rywalem żelaznego przemysłu angielskiego, i mógłby mu odebrać targi kontynentalne. Wobec tego Ententa byłaby się już rozleciała, gdyby nie to, że o sprawach posunięć dyplomatycznych w Europie decydują w dużym stopniu urodzaje zboża w Kanadzie i Indjach. Urodzaj zboża w tym roku jest tam wyjątkowo duży i Anglja musi wyjątkowo dbać, by się jej nie wyślizgnął żaden rynek zbytu, bo inaczej nie mogłaby zbyć swego towaru zbożowego z Indji i Kanady. Jednym z większych rynków zbożowych Anglji jest Francja i ta właśnie obawa przed straceniem tego rynku zbytu zmusza Anglję do miękkiego

gadania w sprawie węgla niemieckiego. Widzimy więc, że surowce dyktują światu politykę. Wobec polityki surowców umilkły programy partyjne w Niemczech, zamilowania, przesądy i t. d. Surowce sprawiły, że zrealizował się taki paradoks, że związki socjalistyczne w Anglji i wszyscy robotnicy zarządali od Lloyd Georga ostrego wystąpienia przeciwko socjalistycznej zasadzie socjalizacji i rewolucji rosyjskiej i poparli jego wielkokapitalistyczną politykę. Oto, co w tej sprawie pisze P. Stefan Kader w broszurze p. t. „Tajemnica Genui: Stosunek Anglji do Rosji Sowieckiej w sprawie naftowej" (Wilno 1922 r. Ks. Stow. Naucz. Polsk. str. 28): „Że polityka Lloyd Georga znajdowała poparcie w masach robotniczych, jest zupełnie zrozumiałem, gdyż znaczna ilość kapitałów, włożonych przez Anglję do nowych przedsiębiorstw naftowych w czasach przedwojennych, jak naprzykład na terenach Enty, stanowiła własność klasy robotniczej w postaci ich oszczędności".

Surowce podyktowały całą wielką wojnę europejską i jej przebieg, bo wojna ta była walką o zagarnięcie źródeł surowców i bezkonkurencyjne z nich korzystanie oraz o opanowanie rynków zbytu surowców. Pan Henryk Tenenbaum wykazał w swej książce p. t. „Polityka gospodarcza Anglji", że polityką Anglji i to tak zewnętrzną, jak i wewnętrzną kierują surowce.

Jeżeli pozornie odbiegłem od tematu właściwego, jakim jest kwestja płac zarobkowych, to zrobiłem to celowo, po to, by wykazać, jak całą politykę dyktują państwom surowce i jak cała sprawa robotnicza i kwestja płac jest od tego dyktatu zależna. Niedowóz surowców, zdrożenie ich, to odrazu cały szereg fabryk zamkniętych i kwestja bezrobocia otwarta. By zapobiec żywiołowej klęsce bezrobocia i uruchomić fabryki, przerabiające surowiec (drzewo i len) w Anglji, która była już blizka rewolucji socjalnej, rząd angielski był zmuszony wykroić z chaosu rosyjskiego swoje rynki lniane i drzewne, dostarczające surowca dla fabryk angielskich i w ten sposób powstały, jak pisze Dillon w swem dziele o konferencji wersalskiej, Litwa, Łotwa i Estonja. Surowce więc powołały do bytu nowe państwa niepodległe. Nie poruszając w szerszym zakresie kwestji surowców, nie mogłem zbliżyć się do tego zagadnienia, które jest uważane za jedno z najważniejszych i które decyduje tak o wielkości funduszu płac w gospodarstwie narodowem, a zatem o płacach, ich wysokości, jak i ilości posad i miejsc,—jak i o bezrobociach i kwestji wychodźctwa. Ilość wolnych miejsc (posad), które można obsadzić robotnikami i na których robotnicy mogą zapracować sobie wynagrodzenie, stosowne do ich skali życia,—jest ściśle określona na każdem stadjum ewolucyjnem stosunków ekonomicznych. Zależy ono w pierwszym rzędzie od uprzemysłowienia kraju, a uprzemysłowienie zależy od surowców i tanich źródeł energji.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Włodzimierz Rulikowski
Poturzyn.

W y d a w c a: **Sejmik Powiatowy** w Tomaszowie Lubelskim.

Przewodniczący Komitetu Redakcyjnego: **Ludwik Kobierzycki.**

Redaktor odpowiedzialny: **Benedykt Zwierzchowski.**

Drukarnia S. Szyflingiera w Tomaszowie Lubelskim ul. Lwowska dom Starostwa.

Obwieszczenie.

Wydział Hipoteczny przy Sądzie Pokoju w Tomaszowie wojew. Lubelskiego obwieszcza, że otwarte zostało postępowanie spadkowe po zmarłej w dniu 4 sierpnia 1910 roku Chawie z Rajnsztejnów Szuldyner, właścicielce nieruchomości, położonej w mieście Tomaszowie, oznaczonej hipotecznym № 224.

Termin zamknięcia powyższego postępowania spadkowego wyznaczony został na dzień 11 lutego 1924 roku, w którym to dniu osoby interesowane winny stawić się w biurze tego Wydziału Hipotecznego pod skutkami prekluzji.

OGŁOSZENIE

o sprzedaży ruchomości

Ignacy Panasiowicz, Komornik przy Sądzie Okręgowym w Zamościu powiatu Tomaszowskiego, zamieszkały w Tomaszowie, przy ulicy 29 listopada na zasadzie art. 1030 proc. cyw. podaje do wiadomości publicznej, że dnia 16 listopada 1923 r. od g. 10 rano w Księżostanach, gm. Komarów na miejscu opisu odbywać się będzie licytacja ruchomości, należących do mieszkańca wsi Księżostany Pawła Szachnowskiego, składających się z klaczy, jałówki, woza na żelaznych osiach i sieczkarni, oszacowanych na Mk. 38,000 000. Spis rzeczy i ich szacunek przejrzane być mogą w dniu licytacji.

Komornik Sądowy **Panasiewicz**

Zgubiono metrykę urodzenia i książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Zamość Józefowi Winiarczykowi z Szarowoli gminy Tarnawatka.

WYROK.

W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej.

Sąd Pokoju w Tomaszowie Lub.

Dnia 23 czerwca 1 23 r. Na mocy art. 19, 32, 44 i 52 ustawy z dnia 2 lipca 1920 r. Dz. Ust. № 67/20 r. za lichwę żywnościową skazał:

1) Oskarżoną Cypojrę Herbsman, c. Jankla na 10.000 mk. gyzrwny z zamianą na 14 dni aresztu i 1000 mk. opł. sąd. (k. 1142/22).

2) Oskarżoną Chaję Dajczgiwant, c. Lejby, na 10.000 mk. grzywny z zamianą na 14 dni aresztu i 1000 mk. opłaty sądowej (k. 1145/22 r.).

3) Oskarżonego Moszka Hochmana, s. Pinkwasa, na 20.000 mk. grzywny z zamianą na 1 miesiąc aresztu i 2000 mk. opł. sądowej (k. 1144/22).

4) Oskarżoną Marję Nowosad, c. Piotra, na 20.000 mk. grzywny, z zamianą na 1 miesiąc aresztu i 2000 mk. opł. sądowej (k. 687/22 r.).

5) Oskarżoną Juljannę Skrzypczuk, c. Michała na 20.000 mk. grzywny z zamianą na 1 miesiąc aresztu i 2.000 mk. opłaty sądowej (k. 1143/22 r.). **Wszyscy mieszkańcy m. Tomaszowa.**

Dnia 17 sierpnia 1922 r.

6) Oskarżonego Szczepana Kaczkowskiego, s. Łukasza, mieszkańca wsi Gródek, gm. Jarczów, na 10.000 mk. grzywny z zamianą na 14 dni aresztu i 1000 mk. opłaty sądowej (k. 1170/22 r.).

7) Oskarżonego Mikołaja Mokrzyckiego, s. Kondrata mieszkańca wsi Podhorce, gm. Majdan--Górny, na 10.000 mk. grzywny z zamianą na 14 dni aresztu i 1000 mk. opł. sąd. (k. 1171/23).

8) Oskarżonego Antoniego Molawę, s, Pawła, mieszkańca Janówki—Wschodniej, gm. Komarów na 10.000 mk. grzywny z zamianą na 14 dni aresztu i 1000 mk. opłaty sądowej (k. 1172/22 r.).

Sędzia Pokoju **I. Rozmus**

Statystyka przestępczości

powiatu tomaszowskiego za miesiąc październik 1923 r.

L. p.	RODZAJ PRZESTĘPSTWA	Ilość wypadków	Wykryto
1	Przestępstwa polityczne . .	2	—
2	Bunt i opór Władzy . .	1	—
3	Dezercja	2	—
4	Zakłócenie spokoju publicznego .	4	—
5	Przemytnictwo . . .	2	—
6	Włóczęgostwo i żebranina .	1	—
7	Spekulacja walutą . . .	1	—
8	Usiłowanie pozbawienia życia .	1	1
9	Pożary przypadkowe . .	2	—
10	Uszkodzenie cielesne . .	5	5
11	Kradzież kolejowa bez włamania .	1	1
12	Innego rodzaju kradzieże z włamaniem	4	1
13	Kradzież z pola i lasu . .	6	5
14	Kradzieże bez włamania . .	33	19
15	Kradzież koni . . .	1	—
16	„ bydła . . .	1	—
17	„ świń . . .	3	—
18	Lichwa, paskarstwo . .	76	—
19	Przekroczenie przepisów sanit.-adm.	—	111
20	Przekroczenie przepisów handlowo-adm.	—	28
21	Nieszczęśliwe wypadki . .	2	—
22	Opilstwo . . .	10	—
23	Przywłaszczenie . . .	1	—
24	Bigamja (dwużeństwo) . .	1	—
25	Różne . . .	132	—